

Budapest

József-körút 29. sz.

A KITARTÁS

KÖLCSÖNÖSEN SEGÉLYEZŐ EGYESÜLET HETILAPJA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben és vidéken postaküldéssel . . . . 12 korona.
Az előfizetők baleset általi halál, állandó vagy részleges munkaképtelenség esetére a *Nemzeti Baleset Biztosító Részvénytársaságnál* 2000 koronára vannak biztosítva.

A »Kitartás« című jótékonyági egyesület alapszabályait a nagymagyar királyi Belügyminiszterium 48.314.900. szám alatt jóváhagyta.

Az egyesület igazgatósága:

Elnök: benedekfalvi Dr. Luby Gyula máv. titkár és ügyész.

Igazgatók: Kubik Béla orsz. képviselő, Fábrián Lajos mérnök,
Ilkey László székesfővárosi hiv. főnök, Dr. Bankos Károly máv. f.,
Vécsey Frigyes máv. altiszt, Horváth István mozdonyfőszereelő.

Az egyesület tagjait illető kedvezmények.

A tagsági jogosultság első évében:

a) Baleset folytán bekövetkező halál esetén 2000 korona baleseti segélyben.
b) Baleset folytán beállott teljes vagy részleges munkaképtelenség esetén a tag 2000 korona arányában egy meghatározott százalék szerinti összeggel kárpóttatnak.

A második évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első évben.
b) Ha a tag elhal, az általa a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 500 korona halálzási segély fizetnek.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona halálzási segély fizetnek.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A harmadik évben:

a) Baleset elleni biztosításban, úgy mint az első és második évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezményezettnek 1000 korona halálzási segély adatik.
c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 300 korona fizetnek.
d) Ha a tag 4 héten túl beteg, 6 héten át hetenkint 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

A negyedik évtől kezdve:

a) Baleset elleni biztosításban úgy mint az első, második és harmadik évben.
b) Ha a tag elhal, a tag által a belépéskor megnevezett kedvezménye-

zettnek 2000 korona halálzási segély fizetnek ki.

c) Ha a tag neje elhal, a férjnek 500 korona fizetnek.

d) Ha a tag 4 héten túl beteg, hetenkint, 6 héten át, 10 korona beteg-segélyre tarthat igényt.

Ezek képezik a biztosítottaknak A) csoportját, míg azok, akik a B) csoportba óhajtanak belépni, az itt felsorolt pénzübeli kedvezményeknek csupán felét kapják.

Ezen kedvezmények ellenértéke fejében az utóbbi csoportba belépők az első évben havi két korona, a második évtől kezdve havi 2 korona 50 fillér tagsági díjat, az A) csoportba belépők pedig az első évben szintén havi 2 korona, a második és a következő években havi 5 korona tagsági díjat fizetnek.

Ezen kedvezményekben a tagok mindaddig részesülnek, amíg az egyesület tagjai maradnak; a balesetbiztosítás azonban a 60 éves életkor betöltése után megszűnik.

Azok, kik az egyesületbe való belépéskor már 45-ik életévüket elérték, a fent felsorolt kedvezményeknek csak felét kapják.

Aki 55-ik életévét elérte, az egyesületbe fel nem vétetik.

Mindezeneken felül úgy az A), min a B) csoportba tartozó tagoknak a következő kedvezményekre van igényük:

Peres és perenkívüli ügyekben csupán a készkiadások felszámítása mellett ügyvédi képviseletben részesülnek.

A »Kitartás« című hetenkint megjelenő lapot díjtalanul kapják.

Az egyesület minden egyes tagja 60 éves koráig állandóan biztosítva van baleset ellen.

Minden baleset, megtörténte után legkésőbb 24 óra alatt, okvetlenül bejelentendő.

EGYESÜLETI ÜGYEK.

Választmányi ülés. Egyesületünk választmánya 1902. évi január hó 12-én, vasárnap délelőtt 9 órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben választmányi ülést tart. Tekintettel arra, hogy ezen választmányi ülésen több nagyon fontos és ugy az egyesület további fejlődésére, valamint a tagok jogaira nézve is messze kiható ügyek kerülnek tárgyalásra, kérjük a választmányi tagokat, *hogy azon lehetőleg minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.*

Figyelmeztetjük egyuttal a választmányi tagokat, hogy az utolsóelőtti választmányi ülés határozatából kifolyólag, a választmányi ülésekre többé külön meghivatni nem fognak.

Tagok gyűjtése. Ezirányban ismételten tett felhívásunknak, örömmel látjuk, máris mutatkozni kezdenek az eredményei. Egyesületünk és annak működése iránt a bizalom nőttön nő, mert újabb és újabb tagok jelentkeznek felvételre a társadalom minden rétegéből. Kérjük tagtársainkat, hogy ezt a dicséretes buzgalmat most már ellankadni ne engedjék. Sőt ellenkezőleg, ezt a kedvező jelenséget az egyesület és a maguk jól felfogott érdekében arra használják fel, hogy az újabb tagok számát most még fokozottabb igyekezettel iparkodjanak szaporítani. A kételkedők is meggyőződhetnek eddig már arról, hogy az egyesület minden kötelezettségének pontosan és hiven megfelel. De nemcsak hogy meg-

felel, hanem a vagyongyűjtés és gyarapítás tekintetében is örvendetes előmenetelt tanusít.

Arról is meggyőződhetnek tagtársaink, hogy komolyan törekszünk az egyesület belső életét minél helyesebb irányokban fejleszteni és hogy minden eddigi tanulságot felhasználunk arra, hogy a létező állapotokat javítsuk, jóknak mutakozó dolgokat meghonosítsunk, olyanokat pedig, amelyek bármely irányban bénítólag hatottak a fejlődésre, kiküszöböljünk.

Elvitázhatatlan kötelessége minden egyes tagnak, hogy bennünket ebben a szellemben támogatson és minél több új tagot toborozzon.

Lapunk előfizetőit — tehát nem az egyesületi tagokat, hanem azokat, akik csupán a lapra fizetnek elő — figyelmeztetjük és felkérjük, hogy az előfizetési pénzeket mindig lehetőleg a hónap első napjaiban, de legkésőbb minden hó 8-áig, hozzánk okvetlenül beküldjék. Mert ismételten utalunk azon, már többször hangsúlyozott körülményre, hogy egy lapelőfizetőnk sem biztosíthatjuk be hamarabb baleset ellen, csak akkor, ha az előfizetési pénz már beérkezett. Sokan ezek közül abban a téves hitben vannak, hogy ők már be vannak biztosítva baleset ellen azzal, hogy a lap rendszeren megy a címükre. Hát nem ettől függ a biztosítás; hanem attól, vajjon ők beküldték-e már az előfizetési pénzt vagy sem. Így is a biztosítás csak a pénz beérkeztétől számított másodnapon lép hatályba.

Segélyezések kimutatása.

Halálozási segélyek.

Lapunk 1. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 16.550 korona

Balesetsegélyek.

Lapunk 1. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 15.426 korona 66 fillér.

Betegsegélyek.

Lapunk 1. számában kimutatott segélyösszeg ... .. 5730 korona

Ujabb segélyek:

1126. Udvari Pál, kárpitos, Budapest	60 korona.
1294. Horváth István, máv. munkás, Budapest k. p. u.	30 »
1438. Tolnai János, telítő-munkás, Bihar	20 »
1770. Czigány Flórián, máv. kovács, Budapest k. p. u.	15 »
3855. Szekeres Ferencz, kovács, Felső-Tömös	40 »
3894. Huszár Sándor, máv. pályafelvigyázó, T.-Vásárhely	50 »
3993. Hohágyi János, m. kir. csendőr-órsvezető, Maros-Szlatina	40 »

A fizetésrendezés.

Régi dolog, hogy a tulzás mindenben ár-
talmas. Nincs kérdés a világon, amelyiknek
ne lennének megszabva a határai, hogy hon-
nan meddig terjedjen, ha egészséges fejlődésü
akar maradni. Ha innen marad ezeken a
határokon, elposványosodik, vagy éretlenül
hull vissza a semmiségbe. Ha meg tulmegy
rajtuk, elmérgesedik, gyuladásokat okoz —
és kész a veszedelem.

Ilyen kérdés a mi társadalmi életünkben
az állami tisztviselők előkészítésben lévő fi-
zetésrendezése. De különösen az államvasuti
alkalmazottak anyagi helyzetének javítása.

A mozgalom, mely az elmúlt nyáron kez-
dődött, impozánsan indult meg s ha volt,
ami annak jellegén rontott, csak az lehetett,
hogy nem volt meg benne a kellő egyöntetü-
ség. Nem volt t. i. annyiban, hogy az alkal-
mazottak összesége nem együttesen, karöltve
igyekezett kitüzött célja felé, hanem hivatali
állás és foglalkozások szerint egymástól el-
különített csoportokban peticionált. Ám hát
ez sem lett volna még nagy baj. Tudtuk,
hogy a mozgalomnak ez a szépséghibája ki
fog reperáltatni ott, ahová a petíciók és
memorandumok végeredményükben jutni fog-
nak. Mert a dolog természetében rejlik, hogy
az egész kérdés megoldása előtt az ily szép-
séghibának magától is el kellene tűnnie.

Egy körülmény volt csak, amitől igazán
féltettük a mozgalmat, annak méltó lefolyását
és kívánatos sikerét. Ez a körülmény pedig
volt: a türelmetlenség. Olvasóink a mi bizony-
ságunk, hogy ahol kellett szóval, ahol kellett
írásban — de folyton azt hangoztattuk, hogy
ebben a mozgalomban az izgatottságnak, a
türelmetlenségnek, az erőszakos szándék látsza-
tának nem szabad sem kifejezésre jutnia, sem
felülkerekednie. Nem pedig azért, mert a moz-
galom az illetékes tényezőknél barátságos
fogadtatásra, jóindulatu, bátorító biztatásra
talált és mert ennek komoly kifolyásaként
a kormánykörökből kiindulólág nagyszabásu
munkálatok vették kezdetüket, amelyeknek
célja nem más, mint a fizetésrendezés ke-
resztülvitele.

Egyszerre azután fenekestül felfordult a
világ. A tulzó elemek — és hol nincsenek
ilyenek? — egyike-másika talán kissé elvetette
a sulykot, talán többet és nagyobbakat mon-
dott, mint amiket maga is hajlandó lett volna
elhinni: elég az hozzá, hogy az emberek
szemében ez a mozgalom hirtelen mérges
alakot nyert. Annál mérgesebbet, mert mint
minden ilyen alkalommal, bizonyára most sem

hiányoztak azok a szives közvetítők, akiknek
nyelvén elefántta dagad a szunyog, meg akik
ugy vélnek közelebb jutni a mennyországhoz,
ha minél feketébbnek festik az ördögöt. Egy
sajnálatos incidens hirtelen szembeállította
egymással a kérvényezők egy részét a veze-
tők egy részével és — ami még sajnálatosabb
— a mozgalomnak egyes hullámai kicsaptak
oda, ahová az ilyen dolog talán még sem
való. Nem a legtisztább hullámai pedig.

Szükség volt erre? Bizony nem volt.
Mert a nagy kérdésnek minden irányban ki-
terjedő rendezése ép úgy meg lett volna most
már és ép annyi idő alatt. A kereskedelem-
ügyi m. kir. miniszter rendelkezéséből folyólag
a m. kir. államvasutak igazgatósága lázas
sietséggel dolgozik azon alapnak az össze-
állításán, amely alapon az egész rendezés fel-
építése szándékolatik. Csak a napokban adta
tudtul egy félhivatalos közlemény, hogy ezt a
munkát folyó január hónap végéig legkésőbbben
be kell terjeszteni az említett miniszterium-
hoz s kétséget sem szenved, hogy a minisz-
terium nem sürgetné ennyire a dolgot, hogyha
maga is mielőbbi végleges elintézését nem
tervezné az ügynek.

A kérdés jelenlegi stádiumában kritizálni
azt, hogy vajjon a tervezett módszer jó lesz-e,
vagy rossz, helyes alapon indul-e, vagy már
eleve is elhibázottnak mondható — legalább
is nagyon korai. Hiszen még a beavatottak
sem tudják, hogy milyen meglepő számokat
fog az a megállapítás eredményezni, amely
végre-valahára az államvasutaknál is meg-
szabja, hogy melyik állásra milyen ember
való, melyik állást mivel *kell* fizetni! Nem
tehetünk róla, de ki kell hogy mondjuk, mi-
szerint az elfogultságnak nagy mértéke kell
hozzá, hogy a vasuti szolgálatban megöszült
emberek egynémelyike ezt be ne lássa, avagy
félremagyarazza. Inkább azon lehet sajnál-
kozni, hogy ez a megszabás miért nem tör-
tént meg már régebben. Akkor talán nem
fordult volna elő az a számtalan eset, hogy
kis fizetésű emberek tehetségük és alkalmaz-
hatóságuk folytán nehéz, előkelő munkakört
töltöttek be évekig, anélkül, hogy ennek akár
előmenetelükben, akár egyébként anyagilag
valami különös hasznát látták volna. És talán
nem fordult volna elő az a másik sok eset,
hogy jelentéktelen, könnyű, semmitmondó
helyeken évekig elpiszmoztak emberek, akik
ezért busás nagy fizetéseket raktak zsebre —
érdem, tehetség nélkül.

Mi őszintén meg vagyunk arról győződve,
hogy ennek a kérdésnek tisztázása sokat,
nagyon sokat fog javítani a helyzeten. Mert

veszíteni legfeljebb csak a tehetetlenek veszíthetnek vele, amit utóvégre sem lehet igazságtalanságnak mondani. A jók csak nyerhetnek általa.

Tehát: bizalom, türelem és kitartás!

Valami a fogakról.

Az embernek minden külső testrésze tudvalevőleg már a születés alkalmával látható. Kivételt e tekintetben csupán a fogak képeznek, melyek csak később, a félesztendő kor elérése után kezdenek a foghusból kibujni. Ez nem azt jelenti, hogy a fogak a csecsemőnél csak hónapok múltán kezdenek alakulni. Megvan ez az alakulás már a születés alkalmával, mert a fog csirája még a születést megelőzőleg képződik. Az ilyen csirák mindegyike az inyben — állkapocsban — külön-külön egy kis tokocskába van rejtve, mely tokocskának már is kemények a falai. Érdekes a dologban, hogy külön tokocskákban vannak az ugynevezett tejfogak, melyek már a gyermekkor bizonyos idejében hullnak ki, és külön azoknak a fogaknak a csirái, melyek később nőnek ki, a nagykorú évek számára.

Minden ilyen fogcsiránál a korona az, amelyik legelsőbb képződik, még pedig úgy, hogy a belseje kezdetben egészen üres. A foggyökerek csak később képződnek.

A gyermeknél jelentkező első fogak — tejfogak — rendszerint kettésével bujnak elő az inyből. A legelső ilyen fogpár az alsó állkapocsnak két belső metszőfoga s ezek rendes körülmények között a hetedik hónapban mutatkoznak. Röviddel ezek után a felső állkapocsnak két belső metszőfoga bujik ki és ismét egy hónap elteltével jelentkeznek fönt és lent a külső metszőfogak.

A második életév kezdetével jelentkeznek mindkét oldalon az első zápfog. Eközé és a külső metszőfog közé nyomul ki a második életév közepe táján a szemfog. Mikor a gyermek elérte a kétéves kort, megkapja a hátulsó zápfogat is s ezzel azután megvan a tejfogak száma, összesen husz.

Most békessége van a gyermeknek hét éves koráig, a fogai nem zavarják. Ebben a korban kezdődik a fogak cseréje. A tejfogak lassan-lassan elhálnak, gyökereik és testük egy része felszivódik, a másik rész kihull. A tejzápfogak mellett legelőször is az őrlőfog bujik ki; majd a külső és belső metszőfogak cserélődnek ki ujjabbakkal és sokkal erősebbekkel. A nyolcz és kilencz éves korban a zápfogak, a tiz és tizenegyes éves korban a szemfogak mennek át ugyanilyen átalakuláson. Tizenkét éves korban jön ki a második őrlőfog, míg az utolsó ilyen fog — amelyet rossz nyelvek a »bölcsesség fogának« is szoktak nevezni — csak a tizenhatodik és huszonkettedik életév között, de nemritkán a harminczadik és negyvenedik év között jelentkezik csak, noha koronája a fogzacskóban már a tiz éves korról keményedni kezd. Sőt van reá eset, hogy a »bölcsesség foga« egyáltalán ki sem jön.*)

A fogak tartóssága sok körülménytől függ, mert szilárdságuk igen sokféle behatásoknak van alávetve. A tapasztalás azt mutatja, hogy a fogak

tartóssága fordított viszonyban áll a civilizáció fejlettségével; vagyis minél műveltebb, minél civilizáltabb egy nép, annál rosszabbak ott az egyének fogai és viszont. Ennek a magyarázata igen természetes. A civilizáció mentül jobban halad előre az ugynevezett emberi tökély (?) felé, annál több raffinériát talál ki a mindenféle emberi kedvtelések és gyöngeségek kielégítésére. Egy ilyen kedvtelés és gyöngeség, pláne az első, a legfontosabbak közül való, a *gyomor ő kegyelmessége*. A jéggé fagyasztott szappanhabtól a gőzzé forralt krampampuliig annyi mindenféle el és el nem képzelhető kotyvasztékokat öröltet meg és szitáltat át a fogak között ez a főfő kegyelmes ur, hogy ezektől még az elefántagygar is aszkórságba esnek, nem egy gyöngye emberi fog. (Hanem hát az elefántagyarral ilyesmi meg nem eshetik, mert az elefántnak, ha nincsen is civilizációja, de van — magához való esze.) Beigazolt tény, hogy a mai művelt társadalmi viszonyoknak megfelelően, tehát csak némi csekély luxussal is élő emberek között alig akad elvétve itt-ott egyvalaki, akinek a fogai kifogástalanul egészségesek és épek legyenek. Minél egyszerűbb a táplálkozás módja és minél inkább hajlik az a husevés felé, annál kevésbé vannak a fogak romlásnak kitéve. Mert ezt a romlást nem a fognak igénybevétele okozza, hanem a mindenféle savak, amelyek az étel-neműekkel jutnak a szájba és a fogkorona zománczát kezdik kimarni. Amint pedig az eféle kimarás egy fognál kezdetét vette, azt önmagától megakasztani, megszüntetni többé nem lehet. A romlás lassan, de állhatatosan terjed; a fog testében üreg — lyuk — támad s ez is folytonosan bővül, nagyobodik. Ez volna még a kisebbik haj. Am az igazi keserve csak azután jön, még pedig elmaradhatatlanul. A fog ürege addig-addig terjed, amíg egyszer csak levegőre jut maga a fogideg. Ez pedig egy szörnyen kényes teremtes. A központi agyrendszerből ered és minden egyes fogba, annak gyökerén végig, igen finom idegszálát bocsát. Ez az idegszál ott végződik a fog testének kellő közepében. Ha már most egy beteg fognál az odvasodás odáig terjedt, hogy az ideg vége kijut a levegőre, kezdődik a kinok legkinosabbja, a fogfájás. Sokan sokféleképen magyarázzák a fogfájást s a legképtelenebb módot és eszközöket használják ellene. Pedig ha tudnák a baj kuforrását, nem tennék magukkal azt a sok esztelenséget, ami rendszerint csak még a fájdalom öregbítésével jár.

A fogfájás tulajdonképeni oka ugyanis abban rejlik, hogy az a finom idegszál abban az odvas fogban rettentő mód érzékeny. Amint azt bármiféle tárgy csak érinti is, már elkezd bizseregni s ez az ő bizsergése az, ami a nagy fájdalom érzetét kelti. Az ilyen esetekben tehát nem maga a fog, ez az élettelen csontdarab az, sem nem az iny, a foghús az ami fáj, hanem a megérintett ideg. Az ilyen szabadon fekvő ideg pedig többé nem tompul el. Bizserég tovább s minél több czókmókkal tömi az ember a fájós fog üregét, annál jobban nyomkodja, babrálja, izgatja az idegszálnak szabadon fekvő végét; ez viszont annál jobban izgatja a fogsorba vezető főideget és innen támad azután az az érzés, hogy a fogfájós ember a maga orvoslásától nemritkán a falat szeretné megmászni, vagy legalább is megharapdálni. Régi dolog, hogy az ilyen fogra már csak egy orvosság létezik — a hidegvas.

*) Ahá! ugy-e, ezek azok a bizonyos — bácsik?

Szedőgyerek.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Százesztendős jövőmondónk.

Mindenhol ez évben már eddig beszóltam,
Szokott pontossággal jövődöt mondottam.
»Kitartás« ajtaja volt csak mindig zárva:
Vélem, hogy mondásom tán nem is kívánja.

Am a szerkesztő ur, tisztelt jó barátom,
Azzal védekezik, hogy hosszú talárom
Mindig elkerülte a pennája táját;
Sehol meg nem látta annak kabaláját.

Im tehát itt vagyok. Jól tessék megnézni,
És amit mondandok, a lelkébe vésni.
Mert nem osztogatok szót sehol hiába —
Még ha szedve van is igen rossz verslábba.

Január közepe, hol nótám kezdődik.
Aranyos napfényben mindenki fürdözik;
Szakkermentezik Falb, és a többi német —
Jóslatuk nem vált be, a fene enné meg.

Lesz-e hó e hóban, nem egész bizonyos.
Mert szent Péter bátyánk nagyon alattomos,
Amióta látja, hogy a házmesterek
— Az ő védencei — mi mindent szenvednek.

Hogy ha trinkgeld nem hullt elsején vagy mikor,
Hókotrás sem legyen, mondja a protektor.
A smuczig lakóknak lábuk ha kitörik
A fagy lesz az oka, és nem Jano Trhlik.

Februárra ugy volt, szép telet csinálók,
Havat, fagyot, jeget, zivatart dobálok
Szét a nagy világba. Ámde lehetséges,
Hogy a farsang ront meg? Szinte nevetséges!

Régi vén pajtásom, a naptárcsináló
— Kár a szép nevéért, hogy: csillagvizsgáló —
Tánczoknak napjait oly rövidre szabta,
Leányos mamákat hogy környezi guta.

Sok picziny szivecske gyászosan feldobog.
Hull a keserü könny, a kis lány felzokog.
Tenger lesz a könnyből, megeszi a havat —
Én meg dughatom el a próféciámat.

Am ne haragudjunk a naptármajszterre;
Gyöngé volt a lelke, rá az vitte erre.
Brudert ivott multkor egy derék apával —
Lánya kinek számít egy-kettő-hatával,

Vőlegény meg nincsen, nem is mutatkozik.
Bálba kéne menni, tán ott várakozik
Valami szerencse. De arra nem néznek,
Fizetésnek rendje hogy mostan sincs még meg.

Ugy mint minden évben, itt sem lesz kivétel:
Március jön sorra, rengeteg sok lével.
Hahogy eső leszen, nem vethető a zab;
Hogyha pedig hólé, csizmád lesz lucskosabb.

Ha a Bodri kutya minden reggel ugat:
Változik az idő, vagy, miként van, marad.
Hajnalban kakasod ha nem kukorékol:
A görény vitte el s most eszi, tudj' ég hol.

Reggel a ballábbal hogyha lépsz a földre,
Asszonykézből röpi fejednek egy bögre,
Avagy fáj a fogad s a tyukszedem sajog:
Hidd el óh barátom, hogy aznap lesz bajod.

(Folytatása következik a jövő évnegyedben.)

Krumply Kristóf s. k.

A kecskeméti vasuti árvaház javára ujab-
ban a következő adományt vettük: korona
Junkert Mátyás máv. ellenőr, Arad ... .. 10.—
A lapunk 51. számában kimutatott összeg 416.58
Eddigi összes gyűjtésünk 426.58

A paragrafus. *Elnök:* Kása Nagy András!
Magát a tekintetes királyi törvényszék a büntető
törvénykönyv 333. paragrafusába ütköző lopás vét-
ségében bűnösnek találta és ezért két hónapi fog-
házra ítélte. Megértette?

— Igenis, nem értettem.
— Mit nem értett?
— Egyszerü ember vagyok, nem tudok deakul.
— Hiszen magyarul beszéltem!
— Akkor hiba van a dologba ...
— Nincs itt semmi hiba.
— De már csak meginstállom a tekintetes já-
rási főtörvényszéki urakat, nem ütköztem én senkibe
se bele, mert nem vagyok verekedhetős természetü.
Meg osztán ki mondja, hogy én parafát loptam? ...
— Nem is mondtam én azt ...
— Hát parafa vagy paprafuss, vagy mi a ...
— Paragrafus az. Annyit tesz, hogy törvény-
szakasz. Ebben a szakaszban van megírva, hogy
maga milyen büntetést érdemel, amiért lopott.

Kása Nagy András megcsóválja a fejét:
— Nem igazság az, hogy előre megvagyon
írva, hogy a szegény embert meg fogják büntetni.

Valóságos macska-orgona volt a XVI. szá-
zadban Brüsszelben, mint azt egy Calvette Christo-
val János nevü spanyol író saját tapasztalata után
feljegyezte. A macskák külön dobozokban voltak
hangfokozatok szerint s farkaik összeköttetésben
állottak a klaviatúrával, melynek megnyomásakor
egy-egy macska farkába szeg vésődött be. Az or-
gonán rendszeren egy medve játszott s a játék mel-
lett még két majom dudázott, s medvék, majmok
és más állatok tánczoltak.

Ártalmas-e a varrógépelés? Ez a kérdés
ma, amikor annyi leány és asszony berregeti a
varrógépet, nagy fontossággal bír és így minden-
esetre nagy érdeklődésre tarthatnak számot azok a
statisztikai adatok, melyeket egy német orvos erről
a kérdéstről közöl. Dr. Falk (ez az orvos neve) vizs-
gálódásai szerint, ha a munkásnők lábaikkal hajt-
ják a gépet, ez az altesti szervekre káros hatással
lehet egészséges nőknél, beteg nőknél pedig annál
rombolóbban hat. Ez első sorban a gyári munkás-
nőkre áll, akik egész nap a varrógépénél ülnek és
ez okból dr. Falk azt követeli, hogy hajtsák a varró-
gépeket is gőzzel vagy villamossággal, míg a mun-
kásnő maga a gépet csak szabályozza.

Hiba-e a tubákolás? A legnagyobb emberek-
nek is megvannak a maguk gyöngéi. Így például
Leo pápa szenvedélyes tubákos. Egy nap, mikor a
bibornokok szép koszoruja vette körül a szent atyát,
kivette tubákos szelenczét, jót szippantott belőle.
azután a kitünő férfiaknak nyújtotta. Valamennyien

vettek belőle, vagy legalább úgy tettek, mintha vettek volna; csak egy francia kardinális utasította vissza szeretetreméltó mosolylyal.

— Hogyan? Ön nem tubákol? — kérde a pápa.

— Nem, szent atyám, ez a hibám nincs meg.

— Hiba? — folytatá XIII. Leo nevetve. — Ha hiba volna, akkor ön már régen megszokta volna.

A bibornokok nem bírták elfojtani nevetésüket, mert ismeretes dolog volt, hogy az illető bibornok ur fiatal korában, mint katonatiszt, nem éppen épületes életet élt.

A Montblanc a jövőben. A Montblancra, a melynek a megmászása ezelőtt legyőzhetetlen akadályokba ütközött, múlt év nyarán száznegyvenegy turista jutott fel. Egy német élczlap kifigurázza most a turistákat s azt írja, hogy ha a hegymászók száma ily arányban fog a következő években növekedni, akkor rövid idő múlva oly tolongás lesz a Montblancon, hogy a turisták egymás lábát agyontaposzák. Erre a szenvedélyes hegymászásra való tekintettel ajánlhatók a következő rendszabályok: 1. Ugy a felmászásnál, valamint a lejutásnál a turista köteles jobbra kitérni. 2. Kuttyákat zsinóron kell a Montblancon vezetni. 3. Gyorsfotografálás, megállás csakis a táblákkal jelzett helyeken szabad. 4. Kerékpározni csak felfelé szabad, lefelé nem. 5. Ételmegmaradékok eldobálása, ujságpapírnak, vasuti jegyeknek az elszórása tilos, tessék ezeket a felállított papirkosarakba vetni. 6. A Montblanc csúcsán minden turista köteles magát igazolni a fennlévő rendőri hivatalban. Akinek az okmányai nincsenek rendben, azt azonnal lekergetik a hegyről. 7. Rikkancsok és képeslevelezőlap-házalók csak akkor üzhetik az árusítást, ha erre rendőri engedélyük van.

A czilinder. A »Férfidivat« most megjelent számában olvassuk: A czilindert a múlt évszázadban a huszas években találták föl, a francia forradalom idején. Kezdetben hódprémből készítették s így persze drága volt. A divatja mégis rohamosan terjedt s nem lehetett elég hódprémet előteremteni. Párisban ekkor selyem-plüssből kezdték készíteni a czilindereket. A plüss-czilinder először Angolországban lett divatos, bár az arisztokraták a prémből készült czilindert kedvelték. Harrington lord haláláig nehéz hódprémet viselt, a melynek minőségét a vételnél akképen próbálta ki, hogy ráállt és csak akkor vette meg, ha testsulya alatt be nem horpadt. Manapság ilyesmi ritkán esik meg czilinderrel. Legfőljebb ráülnek egyszer-másszor, de akkor nincs eset, hogy a czilinder ellentállana, hanem szomorú horpadással megadja magát sorsának.

A ló életkorának meghatározása. A lónál tudvalevő dolog, hogy 8—10 éves korán tul már igen nehéz életkorát meghatározni, némelyek szerint azonban ez határozottan megtudható az alábbiak szerint: ugyanis a lónak nyolcz éves korában az alsó szemhéj felső szélén egy ráncz képződik és azután minden évben egy új ráncz járul hozzá. Ezen ránczok számával lehetne tehát meghatározni, hogy mennyire haladta felül a ló 8-ik életévét.

Hogyan készül az angol bankó? A londoni Cityben van egy középület, amelyben föl vannak halmozva a legköltségesebb »árúk«, amelyek a világon vannak; árúk, melyeknek értéke ezidőszert nem kevesebb, mint 84 millió koronát képvisel. Ez

az épület az Angol Bank, amelyben az összes angol bankjegyek készülnek. Egy angol folyóirat érdekes részleteket közöl arról, hogy milyen uton-módon készülnek e drága papírosok. A gyártási műhelyben mindössze hat gép van s ez a hat gép elegendő az egyesült királyság valamennyi papírospénzének az előállítására. Mindenesetre óriás méretű masinák ezek. Teljesen zakatolás nélkül dolgoznak, a legkisebb nesz nélkül. Mindegyik masina 3000 bankjegyet produkál óránként, míg egy nap alatt átlag 25.000 bankó készül egy-egy gépen. Ha a szükséges pauzáktól s az elkerülhetetlen hibáktól eltekintünk, úgy bizvást 300.000 darabra tehetjük ama bankjegyek számát, amelyek egy nap alatt a műhely hat gépén készülnek. Legnagyobb részét öt font sterling értékű bankjegyek készülnek, mert ezekből a papírokból van Angliában a legtöbb forgalomban.

A jég pótlása. A legnehezebb kérdések közé tartozik nyáron ott, a hol jég nincs, az, hogy mi módon lehet gyorsan romló tárgyakat, élelmi-szereteket, különösen húst, hosszabb ideig a romlástól megóvni. Ennek több módja van. Először: ételünk és italunk nyáron is friss marad, ha az illető üveget, illetőleg edényt pinczébe, friss sós vízbe állítjuk. Másodsor: kövessük a japániak példáját, akik a húst nyáron porcellán-edényekbe teszik, annyi forró vizet öntenek rá, hogy elborítsa, a vizre pedig olajat öntenek, mely a levegőt nem bocsátja át és a hús friss marad. Igen fontos szerepe van itt a forró víznek, melytől a hús felületén levő fehérje megolvad s a konzerváláshoz jelentékenyen hozzájárul. Harmadsor: a vaj. Ez is sok gondot és kellemetlenséget okoz nyáron a gazdasszonyoknak. Egy okos angolnak az a praktikus gondolata támadt, hogy a vajhoz egy kis szén-savas nátront (szódát) kell tenni, mely úgy a friss, mint a sózott vajat megóvja a kellemetlen íztől, melyet akkor kap, ha melegben hosszabb ideig áll. Három font vajra elég 3 és fél drachma szóda. A friss vajból az irót előbb jól ki keil gyurni. A kellemetlen ízt bizonyos sav képezi s ha ezt alkálival cenztralizáljuk, a kellemetlen íz rögtön megszűnik. Zsirhoz, szalonnához a szódát szintén használhatjuk.

Matuzsálem-család. Meránból írják, hogy a közeli Sena falujában él nyolcz Pilcher-testvér akiknek életévük összesen 629 évet és 11 napot, tesz ki. A legidősebb: Mátyás 87 éves 3 hónapos és 19 napos; Mária 85 éves 5 hónapos 2 napos; József 82 éves 11 hónapos 28 napos; György 79 éves 3 hónapos 10 napos; János 77 éves 3 hónapos 28 napos; Mihály 75 éves 3 hónapos 4 napos; Anna 73 éves 5 hónapos 9 napos és végül a legifjabb, Erzsébet 67 éves 11 hónapos 19 napos. Átlagos életkora a család minden tagjának tehát 78 év 7 hónap és 15 nap.

Krüger koporsója. Régi szokás a buroknál, hogy minden ember még életében elkészíteti koporsóját. Rendszerint élte delén tul szokta minden bur a koporsóját megcsináltatni, amelyet aztán a mulandóság jeléül őriz a házában. Krügernek, az ősz köztársasági elnöknek is készen volt a koporsója, amikor el kellett hagyni hazáját. A koporsó az angolok kezébe került és Roberts parancsára ebben helyezték örök nyugalomra a Dél-Afrikában has-tifuszban elhalt Victor Christian-t, az angol királynő unokáját. Krüger neje tiltakozott a bur tradíciók ilyen meggyalázása ellen, de hiába.

SZÉPIRODALMI RÉSZ.

Abránd és való.

*Szerelmet lehelő illatos tavasz,
Csillagsugaras nyári éjszakák,
Nem hevíttek, nincs varázstok löbbé,
Elszálltatok már mint cifra délibáb.*

*Mindennap oly epedve vártam én,
Hogy a nap letűnjön az ég peremen,
Midőn a hold szelid sápadt képe
Mosolyog reám majd szépen csendesen.*

*Virágillat és madárdal között
Titokzatosan susogta a faág:
»Éljünk gyorsan, míg szívünk ifju, vidám,
Hamar repül az élet, ifjuság.«*

*Küzdelmébe merülünk a létnek,
És a küzdelemben ember-embert ér,
Sodorják egymást, mint tenger áradat —
Abrándképnél jobb egy falat kenyér.*

Schwarz Gábor.

Poste restante.

(Folyt.)

(Amerikai regény.)

— Irta: John Nobody. —

— Lehetséges, hogy a gyilkos és a tolvaj egy és ugyanazon személy.

— De hiszen Henrytől semmit sem rabolt el, órája és pénze megvolt.

— Az igaz, de hátha csak valami véletlen akadályozta a gyilkost, hogy áldozatát meg is rabolja?

— Lehet; de akkor visszatért volna később, hisz a holttest egész éjen át ott feküdt az uton.

— Az már nem valószínű, hogy a gyilkos visszatérjen áldozatához, ha egyszer elriasztották tőle, vagy megzavarták gonosz munkájában; de bármint legyen is, előttem az eddig történetek teljesen érthetetlenek, és nem is tudom, mit gondoljak.

— Egyelőre ne is gondoljon többé a dologra, Argyll ur, mert a sok izgatottság még önt is beteggé teszi. Engedje meg azonban, hogy a newyorki rendőrséget még ma értesítem a dologról és talán majd sikerül a banktól is megtudnunk az ötszáz dolláros bankjegy számát. Jamestől is majd megkérjük, hogy kikkel utazott, midőn a pénzt hozta. Szólt ön már Jamesnek a lopásról?

— Nem, mert még nem találkoztam vele. Különben önre bízom az egész dolgot, intézkedjék, amint jónak látja, mert én oly gyenge és beteg vagyok, hogy semmire sem vagyok képes.

Nem volt szükségem buzdításra. Ez a rejtélyes lopás annyira felingerelt és izgatottá tett, hogy minden igyekezetem annak felderítésére irányult. Azonnal bucsut is vettem Argyll urtól és elsiettem.

A lépcsőn Jamessel találkoztam, de csak futólag üdvözöltem, hogy mihamarább elindulhassak New-Yorkba.

Mig átöltözöktem és a szükséges apróságokat becsomagoltam, elérkezett elutazásom ideje is. Argyll ur házához mentem, hogy a hulla elszállításáról intézkedjem.

Mindnyájan remegtünk a koporsó lezárásától, azért nem is mentem fel, hogy ne legyen tanuja annak a jelenetnek, midőn Eleonorát majd eltávolítják a halottól.

A ház előtti térségen vártam. James is hozzám csatlakozott. Feltűnő izgatottság vett rajta erőt, melyet nem volt képes elpalástolni. Arcza halálsápadt volt, s mialatt kalapján a fátyolt igazgatta, észrevettem, hogy kezei rendkívül remegtek, s hogy ajkait majdnem véresre harapta, csak hogy némi nyugodtságot erőltessen magára.

Egyszerre éles sikoltás hallatszott a házból, ami azután elvonta figyelmemet Jamesről.

Nemsokára azután lehozták a koporsót is az udvarra és a gyászmenet megindult.

James az egész uton rendkívül izgatott volt. Midőn pedig azon helyhez értünk, ahol a holttestet megtalálták, James kilépett a sorból, mint a babonás emberek szokták, hogy nem jó oly helyre lépni, ahol halott feküdt. Midőn azonban a vonatra ültünk, elfogultsága is elmúlt. Nyugodt, mondhatni vidám lett és oly bőbeszédű, hogy alig győztem hallgatni fecsegését. Viselete nagyon sértett, mert azt következtettem belőle, hogy örül Moreland Henry halálának és bizonyosra veszi most már, hogy Eleonora kezét ő fogja elnyerni.

Hangja soha sem volt annyira visszataszító és egyénisége oly ellenszenves, mint ez alkalommal, midőn önző céljait e megtörtént szerencsétlenség által előmozdítva látta.

Beszédközben megemlítém neki, hogy Argyll urat meglopták.

James arcza erre valami kimondhatlan vad, gyűlöletteljes kifejezést öltött. Rövid gondolkodás után azt felelte, hogy van már tudomása róla.

— Honnan tudja? — kérdém kíváncsian.

— Nagybátyám említette, mielőtt eljöttünk, és azt is mondta, hogy ön jelentést akar tenni az esetről a rendőrségnél.

— Úgy van — feleltem.

— Tehát az íróasztal fiókjából vészett el a pénz?!

— Legalább Argyll ur azt mondja.

— No, kíváncsi vagyok, mi lesz az eredmény!

— Argyll urnak az a véleménye, hogy valami furfangos tolvaj követhette önt, midőn a pénzt a bankból elhozta.

— Csakugyan? — felelte James mosolyogva. Én azt hiszem inkább, — folytatá — hogy valami nagy gazembernek kell lenni házuknál és ez követte el a lopást.

Ez utolsó mondatot feltűnően hangsúlyozva, élesen sértő tekintetével találkoztam, mintha azt akarta volna mondani, hogy a tolvaj nem lehet más, mint én.

— Az bizony meglehet, — feleltem vissza ép oly sértő modorban — hogy a gazember csakis a házban lehet, mert idegen tolvajról bajos feltételezni, hogy oly pontosan ismerje a körülményeket.

— Igaza van — folytatta James még csipő-

sebben. Csak az kár, hogy nagybátyám mindenki-ben tulságosan bizik, miért azután legjobb barátai, sőt tulajdon alárendeltjei is lépten-nyomon csalják és meglopják őt. Önnek, Richárd, csak az tanácslom, hogy ne igen buzgólkodjék ebben a dologban, mert csak magának szerezhet bajt. A tulságos buzgalom feltűnést keltene, és az emberek még azt találnák kérdezni, hogy ugyan miért is érdekli önt annyira ez a dolog? Hagyja ön a rendőrségnek a maga dolgát tenni és tartsa magát távol a dologtól.

— Ezek az ön nézetei. — mondám komoran — de nem az enyéim. Azzal pedig egyáltalában nem törődöm, ha ön rosszaknak is tartja az én nézeteimet. Mert azt előre mondhatom önnek, hogy mindaddig nem fogok nyugodni, míg ennek a gyilkosságnak és a vele összefüggő lopásnak nyomára nem akadok.

James gunyosan mosolyogva kinézett az ablakon, de nem felelt semmit.

Ezen meglehetősen éles szóváltás után nagyon feszessé vált a helyzet és nem is beszélgettünk tovább.

A newyorki pályaudvaron maga Moreland ur, a meggyilkoltak atyja várt bennünket. Ott várakozott reám a blankvillei rendőr is, kivel Sullivan asszonynál voltunk.

Estére találkat adtunk egymásnak, azután pedig a gyászkiérethez csatlakoztam.

Miután a koporsót Morelandék házához szállítottuk, haladéktalanul a bankba siettem, hogy az ellopott ötszázdolláros bankjegy számát megtudjam, de hasztalanul.

Nem volt egyéb hátra, mint a rendőrséghez folyamodni.

Moreland ur egy ismerősehez, Burton rendőrtiszthez küldött. Együttal meghagyta nekem a hírlapokban való közzétételét annak, hogy ötezer dollár jutalmat tűz ki annak, aki a gyilkosság vagy a lopás elkövetőjének nyomára talál.

James velem együtt jött a rendőrséghez.

A rendőrfőnök még nem volt ott és nekünk az előszobában kellett várakoznunk.

Az ott levő rendőrhivatalnokkal beszédbe ereszkedvén, tudtukra adá, hogy a legügyesebb rendőrök közül néhányan már nyomozzák a gyilkosságot.

Hármunkon kívül még egy negyedik személy is jelen volt a szobában, kinek egyénisége megmagyarázhatatlan nagy hatással volt reám, hogy szemeimet önkénytelenül minden pillanatban rajta felejtettem. Középkorú, izmos férfi volt, piros arcuzal, vörös hajjal, egészen egyszerűen öltözve. Megjelenésében nem volt semmi feltűnő, kivéve apró, kékes-szürke szemeit; de ezeknek tekintete oly átható volt, hogy lehetetlen volt azt soká kitartani.

Ez a különös ember nem igen ügyelt reánk, hanem az ablakon kinézett, mintha ő is a rendőrfőnököt várta volna.

Miután már meglehetősen hosszú ideig várakoztunk, azt kérdeztem a tisztviselőtől, hogy nem-e tudná nekem megmondani, hol találhatnám Burton rendőrtisztet.

— Burtont? — kérdezte a hivatalnok. — Nem ismerek ily nevű rendőrtisztet. Azonban lehet, hogy valamelyik társamnak ez a neve, de én bizony nem tudok róla. Mi nem ismerjük egymást mindnyájan. Browne főnökünk azonban meg fogja önnek biztosan mondani, melyik a keresett társam.

Az ablaknál levő ezen beszélgetés alatt ránk sem hederített.

Nemsokára megérkezett Browne ur, kinek azután előadtuk az ügyet. Előadtuk mondom, mert James, akár volt megbízása, akár nem, csak olyan, vagy még nagyobb érdeklődést mutatott az ügy iránt, mint én.

A tényállás elbeszélése után felkértem Browne urat, hogy Moreland urnak az az óhaja, hogy a kutatással Burton rendőrtisztet bizza meg.

A rendőrfőnök mosolygott.

— Moreland ur nem is rosszul választott — mondá. — Ő is azon kevesek közé tartozik, akik ismerik Burtont. Nekem valóban jobb kezem, a legbonyolódottabb ügyekben is kitűnő segédem. Moreland urnak is egy alkalommal nagy hasznot tett, midőn egy betörést nyomoztunk. Hát Moreland Henryt meggyilkolták?! Szegény fiatal ember! No de majd elkövetünk mindent, hogy nyomába jöjünk a gyilkosnak. Burton éppen itt van.

E szavak után az ablaknál álló egyénre pillantott, aki lassan felénk közeledett.

A belső szobába mentünk, hol a közelebbi körülményeket megbeszéltük, amennyire azok ismeretesekek voltak.

Browne ur nagyon meg volt lepve, midőn a lopás történetét hallotta, és azon meggyőződését hangoztatta, hogy a lopás és gyilkosság között szoros összefüggésnek kell lenni, és így a tolvaj felfedezése által mindenesetre nyomára jönnek a gyilkosoknak is.

Burton keveset beszélt, de annál figyelmesebben hallgatott mindenre.

Tekintetét állandóan Jamesre függesztette, ki nagyon sokat beszélt, habár kellő nyugalommal és higgadtsággal.

Burton éles tekintete kezdetben zavarta ugyan James, de később nagyon merészen, mondhatni kihívóan nézett Burton szemei közé.

De ezt mégsem bírta hosszabb ideig tenni, mert Burtonnak sokkal élesebb, szuróbb szemei voltak, azoknak a nézését nem igen lehetett volna senkinek huzamosabb ideig kitartani James is egyszerre nyugtalankodni kezdett, izgett-mozgott a széken és a beszédben is minduntalan akadozott.

Burton látszólag megsajnálta, mert egyszerre felállt.

— Eleget hallottam, — mondá — ennek a nyomán most már elindulhatunk. Browne ur lesz oly szives, és az ötszáz dolláros bankjegy felől megszerzi Argyll urtól a közelebbi adatokat, s ha a számát nem is fogjuk megtudni, azért majd nyomára akadunk, mert ilyen nagyobb madarak nem igen szoktak röpködni. Azt is megjegyzem, hogy nem óhajtánám, ha a banknál megtudnák, hogy a titkos rendőrséghez tartozom.

Browne ur helybenhagyólag intett fejével.

Burton pedig felém fordulva mondá, hogy lakásomra szeretne kísérni.

James kárörvendőleg tekintett reám, mintha mondani akarná: »Lám ennek is rád irányul a gyanuja!»

Ezután Browne ur és James együtt mentek, míg Burton velem a Metropolitan-szállóba jött, ahol laktam.

El nem tudtam képzelni, mit akarhat velem Burton. Ha csakugyan reám volt gyanuja és bizalmas beszélgetés ürügye alatt akarná bensőmet ku-

tatni, azt bizonyára óvatosabban tenné. De hát akkor mit akar?

Amint lakásomra értünk, Burton rögtön a gyilkosságra tért.

Argyllék családi viszonyai felől kérdezősködött, s végre azt mondá:

— Tehát ön is szereti Eleonorát!

Nem jöttem zavarba és nem is tagadtam.

— Igen, szeretem, — mondám — de e szerelemet mindig magamba fojtottam.

Burton mosolyogva bölintott fejével.

— De még mások is vannak, akik szeretik miss Eleonorát, — mondá — csak hogy szerelem és szerelem között nagy különbség lehet. A szerelem lehet szent és szentté tehet, de lehet önző is és gonosztevővé teszi az embert. Eddigi tapasztalataim szerint a legtöbb gonosztettnek szülő oka a nők vagy a pénz iránti szerelem volt, ahol pedig mindkét szenvedély együtt van, ott azután a leggyalázatosabb bűntény nem tartozik a ritkaságok közé.

(Folyt. köv.)

Bülgür baba csodaszere.

A »Kitartás« eredeti tárcaja.

— Allah árnyéka nyugodjék rajtatok, vitézek.

— Az ő fényessége legyen a te fáklyád, jámbor zarándok.

— Allah nagy és Mohamed az ő prófétája. Messze utról jövök.

— Békesség legyen tevéled. Pihenj meg itt közöttünk.

Az öreg zarándok közelebb csoszogott a tábori tűzhöz, maga alá szedte lábait és letelepedett a katonák közé. Jó darabig szótalanul bámult a pislogó parázsba, miközben nem volt másra gondja, minthogy a kezeit melengesse. Mert az őszi éjszaka bizony sokkal hűvösebb volt itt, a gyaurok országában, mint amarra, messze napkelet felé, ahol a szent próféta sirja lebeg ég és föld között.

Mikor fázós ujjában melegebb lett a vér, megigazitotta fején a nagy tarka turbánt, végigsimitotta néhányszor hófehér, hosszú szakállát és csak azután nézett körbe a katonákon, akik ott heverték a tűz körül. Vad, marcsona alakok, a kegyetlenségükről híres ázsiai gyalogosok közül valók. Alig akadt közöttük csak egy is, akinek arcza ne lett volna hasítós, forradtas, sebhelyes. Itt hiányos volt a szem, amott csonka a kéz; egy harmadik vitéznél a mélyen lehuzott turbántekercs sem tudta elpalástolni a füleknek teljes fogyatékoságát.

— Ki vitézei vagytok, fiaim?

— Kara Achmed a parancsolónk, jámbor zarándok. A Nagyur legvitézebb katonája — felelé a kis csapat vezetője.

— Allah növeszsze nagyra az ő árnyékát. Hová készülnek fegyvereitek újabb diadalra?

— Dar ul Dsihad*) felé. Ha ugyan a dzsinek**) mérges lehellete nem pusztít el bennünket az utolsó szál emberig, még utközben.

— Allah nagy, Allah hatalmas, Allah áldása kíséri fegyvereiteket, az ő fényessége világítja meg utaitokat. A dzsineknek nem lehet hatalmuk fölöttek, amíg Allah neve van ajkatokon.

*) Belgrád neve törökül.

**) Ördögök.

— Nem tudom, minek vagy kinek tiszteljelek érdemes aggastyán; de mondom tenéked, hogyha Allah még sokáig késik a maga hatalmával, hát bizony azok a gonosz dzsinek hirmondót sem hagyunk meg közülünk a Nagyur számára. Pedig a jámbor dervisek*) már mind rekedtekké ordították magukat, ahogy Allah nevét éjjel-nappal kiabálják... Látod, mi itt a tábor szélén vagyunk. Nem arra kell vigyáznunk, hogy ellenség kívülről reánk ne csapjon, hanem hogy a magunk katonái a táborból világgá ne szökdössenek. Minden ellenség futva menekült az egész országból. Mert a halál angyala van most mivelünk, miközöttünk. Azért neked is azt tanácsolom, tiszteletreméltó aggastyán, hogy ha kipihented magadat közöttünk, utadat úgy válaszd, hogy saruid ne érintsék azt a port, amelyet Kara Achmed lovainak patái felvernek.

— Mivel pusztit hadsoraitok között a halál angyala?

— Hogyan birjam én azt neked elmondani, jámbor zarándok, mikor csak annyit tudunk, hogy akire a dzsinek egyszer ráleheltek és akit a halál angyala látatlanban megérintett, az attól a perctől kezdve elkezdi félni, remegni, akár a leghitványabb gyaurok. Már annak azután vége. Mire a nap még egyszer felkerül a próféta sirja felől — áldott legyen ez a szent sir — föld takarja a testét. A félelem annál nagyobb, mert hiszen tudod, jó atyám, hogy az ilyen halál után a vitéz a másvilágon nem várják dicső hurik, az örökkévalóságig tartó mennyei örömök...

A zarándok még soká, nagyon soká merengett a pislogó zsarátnokba.

A katonák komoran bámultak maguk elé. A csendes megadás melankóliája tükröződött vonásaikon. Több szó nem esett a dolgról.

*

— Bülgür baba, egy mekkai szent zarándok óhajt kegyes színed elé járulni, óh uram!

Kara Achmed pasa, a hadsereg parancsnoka intett, hogy a szent férfit azonnal vezessék be sátrába. Maga is felkelt a pamlagról és eléje sietett. Kopott, poros öltözékében egy törődött aggastyán lépett be a fényes selyemboltozat alá.

Kara Achmed tiszteletteljesen fogadta és viszonozta az öregnek üdvözlését. Azután a maga pamlagjához vezeté őt és ott kinalá meg helylyel.

— Szomorúságban látod embereimet, jó atyám. Allah elfordította tőlünk az ő fényes ábrázatát. A sötét halált küldötte vitéz csapataim közé. A dicsőtelen halált. Rakásra hullanak, mint a tehetetlen férgek.

— Tudom. Katonáidtól hallottam. Utam a próféta sirjától vezet az új haza felé. Budinba**) igyekszem, mert lelkem látni óhajtja a dicső félholdat a gyaurok kutyák mecsetjeinek ormain, mielőtt megtérne a próféta árnyékába. Az ő szent áldását hozom számodra és vitéz harcossaid számára.

Kara Achmed áhitattal emelé kezeit homlokához.

— Áldott legyen az ő neve és áldott légy te, aki érdemes voltál erre a küldetésre. Mit parancsol a próféta szelleme?

Az aggastyán felelet helyett turbánját kezdé

*) Papok.

**) Budára.

leoldani. Hosszabb motoszkálás után egy kis üvegcsét vett ki annak patyolata közül. Az üvegben valami folyadék volt. Óvatosan letette maga mellé az üveget és turbánját ismét felkötötte.

— Ez a víz a próféta kutjából való. Ezt az edényt a Zemzem kutjánál merítettem tele s a kába szentélyében mutattam meg a próféta koporsójának. Ez a víz fogja elűzni táborodból a gonosz dzsineket. Ez fogja megakasztani a halál angyalának munkáját. Parancsold meg katonáidnak, hogy más vizet inni ne merészkedjenek, mint amit én fogok nekik kiosztatni. Mert csak ebben lesz egy-egy csepp a Zemzem vizéből.

Mint a futó tűz, úgy ment hire a táborban a próféta vizének. Dehogy ivott volna csak egy katona is másból, mint a Bülgür baba által megszentelt kádak vizéből!

És im, csoda történt. A próféta kutjából, ezer mértföldekről hozott néhány gyűszüre való folyadék néhány nap alatt megszüntette a járványt, elűzte a gonosz dzsineket, el a halál angyalát. Senki sem félt többé és senkihez nem férhetett hozzá a nyavalya.

*

— Atyám, itt vannak kincseim, itt vannak paripáim, fegyvereim, itt van háremem. Válassz közülök, amit és amennyit akarsz, mert mással én a te nagy jószágodat, a te csodatételeidet meghálálni nem tudom.

— Jó Kara Achmed. Hivságos dolgok mind, amiket te nékem kínálsz. Nem az én testemnek valók . . . Nem én gyógyítottam meg a te harcósaidat; nem én műveltem itt csodát. Hiszen azt az üveget ki sem is üritettem. Nézd, teli van még egészen.

— Atyám, mondd hát, mi volt a csodaszer?

— A Hit, fiam, a Hit. Mert Allah nagy és Mohamed az ő prófétája. *Temesváry Alajos.*

Egy mozdony emlékeiből.

Elbeszéli ő maga.

A »Kitartás« eredeti humoreszkje.

Fizetésrendezés? . . . sssssssss . . . Helyzetjavítás? . . . Sssssssss—tt . . . Memorandum? . . . Pff—uhh! . . . Sztrájk? . . . Fűfűfű—fü-fü . . . Hogy nekigabajodott egyszerre az egész mindenség! Hát hiszen úgy egy-két-kilenczezer tonna szemet csak elpipáztam már én is a vasutnál vagy mi a csoda; de ekkora felfordulást még nem értem meg. Direktor, inspektor, inzsellér, beamter, konduktor meg bakter, pályorvos, kasszírfrajla, trafikosné és podgyásztróger — mind-mind memorandumos lázba esett. Csodálatos egyöntetűséggel keresik, kutatják, merre lehet mindegyiküknek jobban széjjelfutni, az erőgyesítés kedvéért persze.

Azt mondom én tinéktek, fiatalok, hogy ennek a sok mindenféle memorandumnak egyszer majd csak egy irgalmatlanul nagy megmorgándum lesz a vége. Pff—uhh. Tapasztalt vén csont vagyok én már az ilyenekben. Tanácsolom, hogy lassan a gőzzel.

Mi az? Mi? Azt mondjátok, hogy a mérték betelt? Már milyen mérték? Hogy értsen az ember a szavatokból, mikor az egyik azon kesereg, hogy a csapágyakból is, a kenőszelenczéből is teljesen kifogyott az olaj; a másiknak meg az a panasza,

hogy a nagysok betüzeléstől, kevés víztől meglágyult a teteje. Már mint a tüzszekevényének a mennyezete. Egyiknek nem tetszik az, hogy a másiknak van még egy kampós botja, amire támaszkodva, könnyebben bandukol az élet göröngyös országútján. A másiknak viszont az szurja a szemét, hogy kenyeres társának szebb és nagyobb folt van a nadrágján, mint őneki. Óh ti oktondiak! Akiket én csak úgy ismerek, mint holmi kék kitlibe bujtatott snapszos kazánokat. Ugyan térjetelek egy kissé magatokhoz abból a rohanásból és lássátok, hogy van ám még nyomorultabb teremtése is a vasutnak, mint ti.

Avagy nem hiszitek? Nohát hallgassátok meg az én sorsomat. Nem tagadhatjátok ezt meg tőlem, mert hiszen el kell ismernetek, hogy én sem vagyok holmi érzéketlen tömeg, lélek nélkül való teremtés. Én is érzek; én is tudok jókedvű, engedelmes lenni, amikor nem kell, makranczos, akaratos, amikor nekem úgy tetszik. Kérdezzétek csak meg az öreg masinisztaikat! Majd ők többet is mesélnek erről.

De hol is kezdjem csak? Mert nem szeretnék fordított állásban, szerkocsival előre döcözni történelmi áramnak a vége felé.

No igen. A familián. A családfán. Amelyiknek ma-holnap biz' Isten százesztendőss kor nyomja a hordrugóit. Ám az ősök csontjait ne háborgassuk. Ne zavarjuk a rozsdát csendes mulatozásában. Ne bántssuk a mindenféle bácsijaimat, de térjünk reá az én ifjuságomra.

Fogantatásom egy kacskaringós agyvelőben történt, egy czirkalomban folytatódott s egy gépgyárban nyert befejezést. Mikor innen fiatalon és bohón kigördültem a világba . . . fütty-fütty-fütty . . . halt, még nem vagyunk ott. Hátra! . . . Így, most ismét lassan előre . . . Tehát, amikor az utolsó csavart is meghuzták a derekamra, a gőzsipszárát is föléje illesztették az orrlükaimnak, megvolt a keresztelő. Már mint az én keresztelóm. Mert senki fia ne higgye, hogy én amolyan szedett-vedett pogányfajzat volnék. Nem áll. Engem nagyon is alaposan megkereszteltek. Igaz, hogy nem a fejemre öntötték a vizet, hanem a hasamat töltötték meg színültig vele. De a krizmából minden mozgó-forgó porczikámnak bőven kijutott. A sok víz, noha vasból, rézből vannak a beleim, bizony kellemetlen volt az ilyen fiatal bendőnek; ez még nem adta meg a lelket, nem vált vérré bennem. Teletömték hát a gyomromat tüzes szénnel, ami egyszerre dunsztá forralta a belém pumpázott sok vizet. Szinte éledni kezdtem magam is, amint a víz forró, lüktető vérré vált ereimben. A jobb példaadás okaért keresztapáim is ezt művelték; csakhogy ők nem égő szemet hánytak a gyomrukba, hanem ki sört, ki bort, ki pálinkát. Mindenki azonban sokat. Ő bennük ugylátszik ez forralja dunsztá a vért. Ők a gőzfeszmérőn figyelték meg az én hevülő vérmérsékletemet, én a lábuk kacskázásán láttam a gőz feszerjét.

A keresztelő tehát megvolt és minden irányban jól, kielégítő módon végződött. Én a biztonsági szelepen eresztettem ki a fölösleges gőzt, ők is.

Azután kezdődött a dresszura. Járnai tanítottak. Komoly urak kivezettek a vasutra és ott sorban megtanítottak mindarra, amire egy jónevelésű mozdonynak szüksége van az életben, ha becsületben akar megrozsdásodni.

Fütty . . . fütty . . . ! Már megint elsiettem a dolgot. Hiába no, a véremben van, hogy ott, ahol nem kellene, mindig korábban járjak. Mert hiszen

a dresszurát még egy nagyon komoly aktus előzte meg: a házasságom.

Igen, megházasítottak.

Hogyan, miként történt? Bizony még most is lekvánkoznak rólam a kerekék, engedelmet, a lábaim, ha rá gondolok életemnek erre a második ünnepélyére. Amelyik mindjárt a keresztelő után való napon történt. Mert, tisztesség ne essék szólván, ez már így szokás a mi familiánkban Korán, igen korán házasodunk. Ám a mi fiatalságunkat bőven ellensúlyozza a feleség kora, a melyik, ha nem is épen mathuzsálemi, de mindenesetre nagyon tisztességesnek mondható. Olyan idős, mint a familia, tehát a vasutak kezdetétől való. Másik jellemző tulajdonsága, hogy közös jószág; már mint asszony, közös tulajdonunk nekünk, férjeknek, pardon, mozdonyoknak. Furcsa állapot biz ez, de hát így van. Amellett, hogy vénecske, az izmai aczélosak, a fekvése ruganyos. Gyakran ruganyosabb, mint kellene. A nyelve nagyon hegyes, nagyon éles és nagyon kényes. Szíve is van, de hamar kopik; gyakran kell kicserélni. Diplomás urak gondoskodnak róla, hogy a méreteink milliméternyi pontossággal passzoljanak egymáshoz. A forgalmi vizsgán ismételt elbuktatott urak pedig arra ügyelnek, hogy mi férjek az asszony birtoklásán sehol ne ütközzünk össze egymással. Mert az a hajlandóság igen nagyon megvan bennünk, tüzes vérű legényekben. Az ilyen összeütközésnek nemcsak mi adnánk meg az árát, hanem a szegény asszony is. (Meg is adja — nem egyszer! Szerk.) Mivel pedig egész életünk elválaszthatatlanul az asszonyhoz lánczol bennünket s a halálban is ásó-kapa képes csak elválasztani egymástól, az asszony titorai olyan helyekről is gondoskodtak, ahol működésünk közben kitérhetünk egymásnak, békességesen megférhetünk egymás mellett. Vigyáznak is a vallásunk papjai, éjjel-nappal, hogy házasságtörést, hűtlenséget, válást el ne kövessünk; mert ennek is van stólája minálunk, de azt ezek a papok fizetik meg rendszerint.

Ezek után ezennel és ünnepélyesen bemutatom az asszonyt: *vágány* ő nagysága. (Folyt. köv.)

ANEKDOTAK.

A kaszárnyából Önkéntes, mi a foglalkozása?

— Még nem választottam pályát káplár ur.

— Holnap délután önkéntesi elővizitáció lesz.

Azt mondom, hogy addig válaszszon.

*

Az első. Jaj, nem hiszem én azt el, hogy én vagyok az első szerelme!

— De becsületesemre, — ebben a hónapban!

*

Ellenkezőleg. Vigyázz, mert meghizol, pedig a meghízás megrövidíti az életet.

— Oh, ez inkább a disznókra, mint emberekre vonatkozik.

*

Szerető házasfelek. Hát miért nem egyeznek komámasszony?

— Mert a férjemnek hiába mondom, hogy ne igyék, mert megveri az Isten!

— Mondod, mondod, mégis a te ujjaid látszanak a képemen!

Rongyos alagut. Budapestre kerül a kecskeméti ember s az alagutnál nagy hangon sóhajt fel: — Boldogok is ezek a pestiek, nálunk Kecskeméten még egy rongyos alagut sincs!

*

Ügyes válasz. No fiam, — mondja a pap a falusi vizsgálaton az iskolában — te a bíró fia vagy, jól tanulsz, bíró is lesz belőled, mondd hát meg nekem, hogyha atyád a vásáron negyven koronának a feléért ruhát vesz neked, mi marad neki?

— Hát a másik fele!

*

A világfű. A. Nem félsz, hogy hitelezőid egyikevel összeakadsz valahol?

B. Én? Soha! Én csak elsőrangú vendéglőkbe járok étkezni, elsőrangú kávéházakban szórakozom, színházakban mindig az első sorban ülök, a vasuton az I. osztályban utazom, — hát hogyan találkozhatnám a hitelezőimmal?

*

Ajánlkozás. Akit én veszek el, az a leány éppen az én ellentétem legyen!

— Kisérelje meg velem . . . Azt mondják, nagyon értelmes és jóra való vagyok.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Házasulandók. Bátran megtehetik. Az eféle akadályok már régen kimentek a divatból. Hiszen akadt ott nem egy furcsa história is. Így annak idején tiltva volt a házasság fehérek és négerék között. (Reméljük, hogy b. arája nem néger?) Egy ilyen pár úgy játszott ki a szigorú törvényt, hogy a fekete menyasszony kissé megvágta a karját, a fehér vőlegény megitta a kibuggyanó vért és most már az ő ereiben is fekete vér csörgedezvén, mi akadály sem lehetett a házasságnak. Sok szerencsét, ha — sikerül.

Műkedvelő. A jelzett tárczák közül kérünk egyet mutatóba. Csak azután mondhatjuk meg a többit.

y. s. urnak. A fogakról megirt cikkét, mint aféle közhasznú dolgot, közreadtuk. Ám az egyik passzusát szándékosan kihagytuk, mert az az embereknek csak egy bizonyos részét érdekli. Ez a passzus a következő:

»Rendszerint legkésőbbben jelentkezik egy különleges fog. Az a sajátsága, hogy csak asszonyoknál és ezek között is csupán olyanoknál mutatkozik, akik már férjhez adták leányukat vagy leányaikat. A neve ennek a fognak: *anyós-fog*. Rendkívül erős, melyet semmiféle fognyavalya elpusztítani nem bír s azért valamennyi fog között a legedzettebb, legtartósabb, noha ez a legharapósabb. Jellemző tulajdonsága még, hogy amint holmi vő jut a közelébe, villogni kezd . . .«

Ej, ej, tisztelt y. s. ur!!

Férj. Mondja csak kérem, miért éppen bennünket akar ebbe a dologba beugratni? Miért nem ön végzi el ezt a kényes ügyet ő nagyságával? Azt hiszi talán, hogy nekünk kellemesebb, mint önnek, ha — mondjuk — egy fazék talál röplüni a fejünkhöz?

Vadász. Hát milyen tanácsot adjunk mi? Máskor, ha vásárnapi vadászatra készül, suttymban már szombaton okvetlenül vegyen meg valahol egy nyulat. Így legalább nem lesz eredménytelen a vadászat, a czimborák nem fognak gonyolódni s az asszony nem fog prézsmítálni.

Kiváncsi. Szerelemföltés és hajhullás ellen a »Kitartás« enm biztosít.

Fedák Péter, Radvány, 4 koronát; Tóth József, Ipoly-pásztó, 4 koronát; Tóth János, Báltaszék, 6 korona 50 fillért; Kertész Albert, Szaár, 6 korona 70 fillért; Szűcs Sándor, T.-Szt.-András, 6 korona 80 fillért; Suhajda Gyula, Túrje, 7 korona 40 fillért; Szalmuther József, Kismarton, 7 korona 86 fillért; Mattyasovszky Gyula, M.-Szék, 8 korona 70 fillért; Béczy Vince, Ivanec, 9 korona 90 fillért; Szathmáry József, Dorogh, 9 korona 90 fillért; Ujvári Péter, Szegzárd, 10 koronát; Magyar Mihály, Kisvárda, 10 korona 20 fillért; Radó Ignác, Kis-Czell, 10 korona 80 fillért; Iltsik L. Árpád, Zimony, 14 korona 6 fillért; Könyves Kálmán, K.-Félegyháza, 16 korona 59 fillért; Lovass Károly, Nagy-Károly, 14 korona 65 fillért; Rác Ferencz, Kiszács, 16 korona 90 fillért; Löcsey György, Tövis, 17 korona 96 fillért; Kemény Pál, Budapest, 18 korona 96 fillért; Schmelhaus Emil, Gány, 19 korona 40 fillért; Kocsis István, Piski, 29 korona 55 fillért; Sziklai László, Budapest, 29 korona 64 fillért; Egyházy János, Esztergom, 31 koronát; Vécsei Vilmos, Budapest, 31 korona 64 fillért; Deutsch Jakab, Zágráb, 36 korona 40 fillért; Guttmann Ignác, S.-A.-Ujhely, 54 korona 23 fillért; Polgár Sándor, Fiume, 72 korona 94 fillért; Vécsei Frigyes, Budapest, 79 korona 54 fillért köszönettel nyugtázzuk, megfelelően elszámoltuk. — Asbóth Lajos, Popovac, julius és augusztus hónapokra; Varga György, Károlyváros, augusztus óra, hiány 20 fillér; Horzán Máté, Fogaras, julius, augusztus és szeptember hónapokra; Thirheimer József, Zimony, október óra; László János, Vajta, október és november hónapokra; Pojman Vincze, S.-Szobb, november óra, főleg 2 korona 40 fillér; Gallasz Sándor, Czece, november óra; Máthé Mihály, Kolozsvár, november óra; Szász Zsófia, Győr, november óra; Kell István, Vajda-Hunyad, november óra; Rentka István, Budapest, november és december hónapokra; Schmotzer József, Muzsla, november és december hónapokra; Vizsolyi Gyula, Borsod-Csaba, november és december hónapokra; Górn Illés, Budapest, november és december hónapokra; Tóth Mihály, Kaposvár, november és december hónapokra; Petrus József, Kassa, november és december hónapokra; Csamangó Ferencz, Gyála, november és december hónapokra; Dörögdy László, Czece, december óra; Skvorác János, Doberlin, december óra; Rigasz András, Jernye, december óra; Gulyás Mihály, Győr, december óra; Sinkó Péter, Fogaras, december óra; Juhász Ferencz, Budapest, december óra; Harajovits Ödön, Petrozsény, december óra; Miskolci Péter, Székalóca, december óra; Darvas György, Selyp, december óra; Bálint Gyula, Budapest, december óra; Simon Ede Dániel, Perjámos, december óra; Horváth Pál, S.-A.-Ujhely, december óra; Kalász Géza, Ó-Kér, december óra; Wieszcák Henrik, Zólyom, december óra; Szántó Zsigmond, Arad, december óra; Deutsch Ármán, Fogaras, december óra; Gaál Nándor, Párkány, december óra; Nagy Gyula, Budapest, december óra; Kuszenda Pál, Tr.-Tepla, december óra; Doór Ferencz, Alsó-Árpás, december óra; Razga János, Budapest, december óra; Blázsek István, Vác, december óra, főleg 90 fillér; Horváth Pál, Szt.-János, december óra, főleg 60 fillér; Kakuszy Antal, Karánsebes, december óra; Sztéhlich Orbán, Kassa, december óra; Libertinyi Sámuel, Pálfalva, december óra; Miskovics János, Hisnyóvíz, december óra; Ormosy János, Budapest, december és január hónapokra; Buczkó György, Rimaszombat, december és január hónapokra; Gillich Ádám, Brsadin, december és január óra; Pétermann Keresztély, Nagy-Röcze, december és január hónapokra; Müller József, Sásd, december és január hónapokra; Molnár Éva, Budapest, december és január hónapokra; Scheer Ferencz, Arad, december és január hónapokra; Loncsár Imre,

Budapest, december és január hónapokra; Gérusz József, B.-Keresztur, december és január hónapokra; Lézinger István, Ó-Barók, december és január hónapokra; Vincze József, Pécs, december és január hónapokra; Berinstedt István, Debreczen, december és január hónapokra; Horváth János, Szombathely, december és január hónapokra; Szász István, Székely-Kocsárd, december és január hónapokra; Ujhelyi János, B.-Ujfalú, december és január hónapokra; Hatvany József, Csap, december és január hónapokra; Beszedits Sándor, Hatvan, december és január hónapokra; Takács Dávidné, Komárom, december és január hónapokra; Hangay László, Ujpest, december és január hónapokra; Nyári Sándor, Normanci, december és január hónapokra; Miskolczy László, Losoncz, november, december és január hónapokra; Szilasy György, Budakalász, november, december és január hónapokra; özv. Jakó Károlyné, Budakalász, november, december és január hónapokra; Csernus Károly, Budapest, november, december és január hónapokra; Gelányi János, Ujpest, október, november, december és január hónapokra; Chrien Ádám, Selmezbánya, január és február hónapokra; Nagy László, Soborsin, január és február hónapokra; Piha Anna, Szerencs, január és február hónapokra; Süli Pál, Szeged, január és február hónapokra; Strauss Ferencz, Bécs, január és február hónapokra; Juhász Mihály, Pusztavázsony, január és február hónapokra; Péntek Viktor, Csanak, január és február hónapokra; Darázs László, Százvám, december, január és február hónapokra; Nagy Lajos, Bécs, december, január, február és március hónapokra; Sarneczky Vilmos, Szepsi, január, február és március hónapokra; Órmi Miksa, Buttyin, január, február és március hónapokra; Kovács Antal, Tisza-Eszlár, január, február és március hónapokra; Fröhlich Károly, Helpa, január, február és március hónapokra; Török Mihály, Petrozsény, január, február és március hónapokra; Markuszek József, Kécskemét, január, február és március hónapokra; Soltész József, Kiströcze, január, február és március hónapokra könyveltük.

Felelős szerkesztő: **Temesváry Alajos.**

Egyesületünk fogorvosa

Dr. Rajman Kálmán

(Budapest József-körút 45. szám alatt)

egyesületünk tagjait 50% engedmény mellett gyógykezeli.

4 liter

kitűnő borókapálinka

korona 8.40

4 liter

kitűnő gyógyfüves likőr

korona 11.—

bérmentve utánvétellel szállít

Cornides Károly, Felka

Szepes-megye.